

Lärarhandledning för Monster&Gudar
Orienteatern våren 2018

Hej!

Nu ska ni snart gå på teater! Det kommer att bli spännande och klassen har nog en del funderingar och förväntningar inför besöket.

Vad handlar den om? Vem handlar den om? Hur ska vi förbereda oss?

Introduktionen innehåller en beskrivning av vårt arbetssätt och gestaltningen av föreställningen. Den ger dig och klassen en aning om vad ni kan förvänta er av föreställningen. Det finns också ett förslag på en enkel och kul förberedande övning inför besöket. Ingenting av detta är nödvändigt men finns som en möjlighet för den som vill!

Efter besöket kan ni välja att jobba vidare med det här materialet för att fördjupa er i ämnet media utifrån föreställningen och det programblad som ni får att dela ut till alla elever.

Mycket nöje önskar vi på Orienteatern!

INTRODUKTION

SJÄLVA TEATERN!

Vad är egentligen en teaterföreställning? Måste en pjäs vara en dramatiserad berättelse om en eller flera personer, eller kan teater vara någonting annat?

På scenen dyker välkända figurer från olika myter upp – Zeus, Athena, Poseidon och Medusa, Daidalos och kung Midas.

De fyra skådespelarna Angela, Karin, Olle och Janna spelar gudar, monster och hjältar och den som varit chefsguden Zeus kanske spelar uppfinnaren Daidalos i nästa scen. Vi har också förhållit oss fritt till kön i föreställningen vilket innebär att Zeus spelas av en kvinnlig skådespelare. Det här är ett förhållningssätt som kallas gender-blind casting: den som lämpar sig bäst för en karaktär castas oberoende av kön.

Vi började med att samla på oss olika berättelser, spännande varelser och karaktärer. En tematik och grepp utkristalliserades sig efter hand.

Under repetitionerna har skådespelarna improviserat och prövat olika texter. Tillsammans med regissören har de så småningom skrivit ett manus.

Innan besöket kan ni prata om teatern och de förväntningar eleverna har. Det kommer finnas fyra skådespelare som byter roller. Den som har varit en gudinna kanske är ett monster i nästa scen. Under föreställningen växlar vi fram och tillbaka också mellan olika berättelser. Det påminner om hur man korsklipper olika parallellhandlingar i tv-serier och i filmer.

FÖRBEREDANDE ÖVNING

Föreställningen bygger framförallt på två kända grekiska myter: den om Perseus uppdrag att hämta Medusas huvud, och den om Ikaros som flög för nära solen. Andra delar är skapelsemyten om jorden och himlen och de första människorna, en berättelse om kung Midas som fick åsneöron och de dödas tillvaro i Hades.

Du kan förbereda klassen genom att läsa berättelserna om Ikaros och Perseus. Det ger en god förståelse av handlingen och den värld av gudar, monster och hjältar som de kommer att möta på Orienteatern.

Andra berättelser som förekommer är berättelsen om skapelsen av de första människorna, och om kung Midas som domare i musiktävlingen mellan gudarna Apollon och Pan.

En bok som innehåller berättelserna om Ikaros och Perseus är:

Odjuret i labyrinten & andra grekiska myter av Annika Thor (Bonnier Carlsen 2016).

Förslag till diskussionsfrågor är:

Åk 1-3:

Varför måste Ikaros och Daidalos fly?

Vad trodde grekerna hände med människor som dött?

Vilka hjälpte Perseus att hitta Medusa, och vilka försökte hindra honom?

Åk 4-5

Varför vill Perseus hämta Medusas huvud?

Varför störtade Ikaros i havet, vad finns det för budskap i berättelsen?

EFTER TEATERBESÖKET

VAD HAR VI UPPLEVT?

Väl tillbaka i skolan vill ni kanske prata om det ni upplevt tillsammans. Ni kan ta avstamp i själva lokalen, Orienteatern. Lokalen är en gammal mekanisk verkstad från 30-talet och har fungerat som teater sedan 1983. Här har byggts stora plåtkonstruktioner till nya stadsdelar och Västerbron.

Vad är barnens upplevelse av teaterrummet? Av salongen?

Ett bra sätt att samla ihop alla intryck är att varje elev får berätta om någonting som de minns från föreställningen. Det kan vara en scen, en karaktär, en detalj – någonting man tyckte var bra, dåligt, konstigt eller roligt.

Det kommer kanske att uppstå diskussioner om vad som egentligen hände. Nån gillar inte det någon annan tycker var häftigt. Nån tycker något var lite läskigt. Åsikterna går kanske isär. Det är helt ok. Det är en del av varje elevs tolkning av föreställningen. Men det är viktigt att poängtera att – återigen – alla har rätt till sin syn på föreställningen. Teater och konst väcker känslor och det är därför vi kan ha helt olika syn på vad någonting betyder och om det var bra eller inte. En diskussion om föreställningen ska föras med respekt för andras åsikter.

Vilka verktyg har skådespelarna för att bli en karaktär? Kostym, mask och smink men också rösten och hur man rör sig.

FRÅGOR UTIFRÅN FÖRESTÄLLNINGEN

När alla elever har fått bidra med sitt minne om föreställningen kan ni börja bena ut vad föreställningen egentligen handlade om.

BERÄTTELSE, TEMATIK OCH TEATRAL GESTALTNING

När man väljer att göra en teaterföreställning så är frågan inte bara VAD vi ska göra göra (vilken berättelse och text, vilka situationer?) utan också VARFÖR (vad är viktigt för oss? hur tolkar vi berättelsen? vilken tematik ska lyftas fram?) och HUR (hur gestaltar vi temat? vilken atmosfär vill vi skapa med hjälp av teatrala medel?)

VARFÖR

En viktig tematik är relationen mellan barn och förälder.

Perseus längtar efter sin pappa, guden Zeus. Han trivs inte alls med sin styvpappa. I ett frustrerat utbrott säger han att han ska hämta monstret Medusas huvud och förstena pappan. Han försöker ringa sin riktiga pappa, guden Zeus, men han är inte hemma. Istället får han hjälp ifrån sin syster Athena.

Ikaros ifrågasätter

Ni kan prata om frågan kring Perseus föräldrar: vad tror eleverna att Perseus mamma tycker om att Perseus ska hämta Medusas huvud?

Havet är en annan tematik. Det är över havet som Perseus ger sig iväg för att hitta Medusa. Och det är över havet som Ikaros flyger med sina nya vingar när han flyr från Kreta och mot Aten.

Frågor du kan ställa till klassen är: varför tror de att scenografen skapat en jättestor bassäng?

HUR

Utifrån vilken tematik, tolkning och arbetssätt vi bestämt oss för kan vi titta på hur vi ska förmedla detta. Våra medel är skådespelarnas uttryck, scenografi/kostym/mask/ljus/ljud/musik.

Vi vill skapa en havsmiljö som speglar det storslagna i den grekiska mytologins syn på världen. Vi vill också gestalta skapelsen, födelsen av världen och människan och även synen på döden som en fortsättning på livet. Hålet i mitten av scenografin blir både den plats som gudarna skapar världen ur och den plats som man nedstiger till dödsriket.

Kostymen visar tydligt vem skådespelaren är: färgrika och guldiga kläder för gudarna och vardagligt i jordfärger för människorna.

Ljus och ljud samspelar för att skapa effekter av blixtar och åska och musiken används för att förstärka de känslor som skådespelarna förmedlar.

Masken - smink och peruk – använder olika hår för att förvandla karaktärerna medan ansiktetsminket är neutralt och låter skådespelarna förvandlas till många olika personer.

Så tänkte teamet för att hitta enkla och bra medel som förmedlar berättelsen och lyfter fram de aspekter som vi tycker är viktiga.

ARBETA UTIFRÅN PROGRAMBLADET

Börja med utsidan: barnen kan vika upp det så att man ser alla figurerna på arket. Vilka var med i föreställningen?

Från vänster till höger ser vi:

- 1) En jätte
- 2) En sfinx
- 3) De tre graierna
- 4) Hades
- 5) Minotauros
- 6) Athena
- 7) Hera
- 8) Zeus
- 9) Poseidon

10) Medusa och Perseus syns i bakgrunden till vänster.

I programbladet går det att läsa om många av figurerna som är med i föreställningen.

Åk 1-3:

Vad skulle du uppfinna om du kunde uppfinna vad som helst?

Diskussionsfråga: Vad uppfann Daidalos (labyrinten)? Är alla uppfinningar bra? Kan man uppfinna saker som är dåliga?

Vilka magiska föremål skulle du vilja ha?

Diskussionsfråga: I föreställningen har Perseus en sköld och en kniv och Ikaros ett par vingar. Men var de egentligen magiska? Diskutera!

Åk 4-5:

Vad skulle du vilja vara för en gud? Ni kan titta på släktträdet på mittenuppslaget för inspiration. Men det finns många fler gudar än de på trädet...

Har du vågat göra nånting som du egentligen var rädd för?

Diskussion: Att vara modig är viktigt för en hjälte, men det finns andra som är minst lika viktiga. Fundera över vad de kan vara. Har du nån hjälte i ditt liv eller en person du ser upp?

Lärrarhandledning av:

Gita Mallik Orionteatern 2018